

Міжнародний гуманітарний університет
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

М Е Т О Д И Ч Н І В К А З І В К И

до виконання практичних робіт

з курсу

«Економічна теорія»

181 «Харчові технології» освітньої програми «Ресторанні технології»

СВО «Бакалавр» денної та заочної форм навчання

Одеса-2024

МГУ

Методичні вказівки до виконання самостійних робіт з дисципліни “Економічна теорія” для студентів, які навчаються за спеціальністю 181 «Харчові технології» освітньої програми «Ресторанні технології» СВО «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / О. Б. Каламан, С. П. Левченко – Одеса: МГУ, 2024. – 13 с.

Укладачі:

О. Б. Каламан – д.е.н., доц. кафедри менеджменту

С. П. Левченко – викладач кафедри менеджменту

Рецензент:

Н. Д. Маслій, доктор економічних наук, професор, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова

В.о.завідувача кафедри менеджменту, доцент

О. Б. КАЛАМАН

Рекомендовано до друку рішенням Вченої Ради
Міжнародного гуманітарного університету
(протокол № 1 від 31.08.2024)

Загальні положення

Дисципліна «Економічна теорія» є базовою та важливою складовою економічної освіти і вивчається з метою розкриття основних принципів, концепцій та теорій, які лежать в основі сучасної економічної науки та діяльності. Основною метою цього курсу є ознайомлення студентів із базовими економічними законами, а також надання студентам глибокого розуміння економічних закономірностей та явищ, що відбуваються у сфері економіки, а також розвиток аналітичного та критичного мислення.

Метою курсу «Економічна теорія» є надання студентам фундаментальних знань і розуміння базових економічних концепцій, принципів та моделей, які є основою для подальшого вивчення та аналізу інших дисциплін економічного спрямування, а також формування аналітичних та критичних навичок для розуміння та вирішення складних економічних проблем у сучасному світі.

Передумови для вивчення. Даний курс є базовим для вивчення економічних та управлінських дисциплін. У подальшому дана дисципліна передуватиме вивченню дисципліни «Економіка підприємства».

У процесі реалізації програми дисципліни «Економічна теорія» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій.

Загальні компетентності

ЗК 1. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ЗК 9. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 6. Здатність укладати ділову документацію та проводити технологічні та економічні розрахунки.

СК 10. Здатність розробляти проекти нормативної документації з використанням чинної законодавчої бази та довідкових матеріалів.

Навчальна дисципліна «Товарознавство харчових продуктів у готельно-ресторанній сфері» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПР), передбачених освітньою програмою:

ПР 2. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПР 20. Вміти укладати ділову документацію державною мовою

ПР 25. Виявляти творчу ініціативу з питань ринкової трансформації економіки

ПР 28. *Розробляти концепції та проекти закладів ресторанного господарства з урахуванням регіонального аспекту та стратегічних пріоритетів України.*

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Основні поняття та категорії економічної теорії (попит, пропозиція, ринок, конкуренція, ресурси, капітал, доходи тощо).
2. Економічні системи (планова, ринкова, змішана економіка) та їх еволюція.
3. Механізми функціонування світової економіки (глобалізація, міжнародна торгівля, валютні курси, інтеграційні процеси).

4. Методи економічного аналізу та моделювання (графічний, табличний, математичний).
5. Основні теорії та концепції, розроблені економістами різних історичних епох.

Уміння:

1. Аналізувати економічні явища та процеси на мікро- та макрорівнях.
2. Застосовувати економічні теорії для оцінки поведінки споживачів, виробників, урядів і ринків.
3. Використовувати методи економічного аналізу для прогнозування змін на ринку.
4. Інтерпретувати статистичні дані, що відображають економічні показники (ВВП, рівень безробіття, інфляція тощо).
5. Будувати графіки, таблиці та економічні моделі для ілюстрації взаємозв'язків між змінними.
6. Оцінювати вплив економічної політики на суспільство та бізнес.
7. Робити висновки на основі економічного аналізу та аргументувати їх.

Навички:

1. Робота з економічною інформацією (збір, обробка, аналіз).
2. Використання програмного забезпечення для економічного аналізу (Excel, спеціалізовані економічні програми).
3. Вміння працювати з аналітичними матеріалами, науковими статтями та статистичними збірниками.
4. Розробка простих економічних моделей та прогнозів.
5. Розв'язання прикладних задач з економічної теорії (наприклад, розрахунок еластичності, рівноважної ціни, точок беззбитковості).
6. Критичне мислення при оцінці економічних явищ та політики.
7. Комунікація економічних ідей у письмовій та усній формі (написання аналітичних записок, презентація висновків).

Тема 1. Економічна теорія: предмет та методи пізнання

1. Поняття економічної теорії як науки.
2. Історія розвитку економічної теорії.
3. Поняття ресурсів та потреб.
4. Поняття ефективності використання ресурсів.
5. Взаємозв'язок економічної теорії з іншими дисциплінами.

Виконати практичні завдання:

1. Зв'язок економічної теорії з будь-якою дисципліною
2. Чи варто державі втручатися в економіку

Тема 2. Суспільне виробництво та форми його організації

1. Суспільне виробництво, його фактори.
2. Натуральне та товарне господарство: суть та основні риси.
3. Умови виникнення товарного виробництва.
4. Товар як фундаментальна категорія товарного виробництва.
5. Вартість, споживна вартість та цінність товару.
6. Крива виробничих можливостей.

Виконати практичні завдання:

1. Чи є потреби ієрархічними?
2. Ресурсоощадливі технології
3. Товарна політика на прикладі певного підприємства

Тема 3. Поняття економічної системи. Поняття власності

1. Поняття економічної системи.
2. Питання, на які вона повинна відповісти.
3. Типи економічних систем, їхня характеристика.
4. Поняття та форми власності.
5. Первісна економічна система.
6. Планова (командно-адміністративна система).
7. Ринкова економічна система.
8. Змішана економічна система.

Виконати практичні завдання:

1. Чи варто державі втручатися у економіку
2. Переваги та недоліки кожної з економічних систем
3. Приватизація та націоналізація в Україні

Тема 4. Поняття попиту та пропозиції

1. Поняття попиту. Закон попиту.
2. Поняття пропозиції. Закон пропозиції.
3. «Хрест Маршалла» та ринкова рівновага.
4. Поняття еластичності попиту та пропозиції. Виключення з закону попиту та пропозиції.
5. Ефект Гіффена.
6. Ефект Веблена.
7. Ефект моди (наслідування).
8. Ефект сноба.

Виконати практичні завдання:

1. Ринкове регулювання дефіциту та надлишку продукції на ринку

2. Виключення з закону попиту та пропозиції
3. Еластичні та нееластичні товари

Тема 5. Ринок та конкуренція

1. Поняття ринку, його структура та функції.
2. Сутність конкуренції та її роль.
3. Досконала та недосконала конкуренція.
4. Державне регулювання конкуренції.
5. Діяльність антимонопольного комітету.

Виконати практичні завдання:

1. Добросесна конкуренція
2. Методи недобросесної конкуренції в Україні
3. Особливості державного регулювання недобросесної конкуренції

Тема 6. Теорія фірми. Дохід та прибуток

1. Фірми як суб'єкти ринкової економіки.
2. Класифікація фірм.
3. Поняття доходу та прибутку.
4. Номінальний та реальний дохід.
5. Ефективність використання доходів

Виконати практичні завдання:

1. Напрями оптимізації діяльності фірм
2. Ризик у діяльності фірм
3. Взаємозв'язок понять дохід та прибуток

Тема 7. Державне регулювання економіки

1. Вплив держави на національну економіку.
2. Функції держави в економічному регулюванні.
3. Форми, методи та інструменти регулювання економіки.
4. Кредитно-грошове регулювання.
5. Податково-бюджетне регулювання

Виконати практичні завдання:

1. Напрями державного регулювання економіки
2. До чого приводить велика кількість держави в економіці
3. Чи повинна держава займатись ціноутворенням

Перелік ситуаційних задач

- 1) Виробник морозива оголошує значне вдосконалення технології, внаслідок чого продуктивність потужностей значно збільшилась. Як це вплине на баланс ринку морозива?
- 2) Уряд почав субсидіювати органічне овочівництво. Як це вплине на рівновагу ринку органічних овочів?
- 3) Уряд підвищив ввізне мито на автомобілі, що були у використанні попередньо. Як це змінить рівновагу на ринку автомобілів з салону.
- 4) Внаслідок проведеного аудиту на складі великої мережі супермаркетів, було знайдено велику кількість прального порошку (товар не псується). Спрогнозуйте зміну ринкової ситуації у даному магазині
- 5) Нові популярні тренди у фітнесі збільшують попит на спортивне взуття. Як це вплине на споживання круасанів з солоною карамеллю
- 6) Покращення медичного обслуговування збільшило тривалість життя. Як це змінить рівновагу на ринку медикаментів
- 7) Уряд анансував підвищення мінімальної заробітної плати.

Спрогнозуйте, як зміниться ринкова рівновага на ринку люксових автомобілів.

8) Ятка, де продається фрукти та овочі, вирішила підвищити ціни на полуницю внаслідок високого попиту. Спрогнозуйте, яким чином зсунеться ринкова рівновага на ринку полуниці внаслідок цих дій

9) Внаслідок прорахунків менеджера із закупівель, магазин замовив більшу кількість кави, ніж її прогнозований попит. Як на основі цього зсунеться рівновага на ринку?

10) Кафе, що виробляє японські солодощі, провело успішну рекламу. Як на основі цього зсунеться рівновага на ринку?

11) Магазин "Єва" проводить акцію, де при купівлі двох пар шкарпеток третя буде йти у подарунок. Як на основі цього зсунеться рівновага на ринку шампуня в цьому магазині?

12) Група маргіналів влаштувала акцію протесту проти виходу на ринок книг одного з сучасних письменників. Спрогнозуйте зміну ринкової рівноваги на дані книги після цієї акції та поясніть чому.

13) Rockstar games анонсували системні вимоги до довгоочікуваної гри GTA 6. Що на основі цього відбудеться на ринку домашніх комп'ютерів

14) В різних ЗМІ почало з'являтися все більше інформації про шкоду продуктів з борошна. Як це змінить рівновагу на ринку борошна

15) Один з масових виробників пива вивів на ринок декілька нових позицій з різними смаками. Як дана ситуація змінить рівновагу на ринку крафтового пива

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 200 с.
2. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. – К.: Видавництво Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Петруня Ю.Є., Задоя А.О. Економіка: базовий курс. Навчальний посібник [Електронне видання].[6-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля, 2023. 265 с.
4. Кокареєв І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокареєв. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.

Додаткова

1. Організація власного бізнесу: навч. посіб.: за ред. к.е.н. доц. Є.В. Ткача. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2023. 264 с.
2. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с.
3. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк та ін. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 412 с.
4. Горняк О. В., Матюк Т. В. Економічна теорія. Навч.-метод. посібн. Одеса: 2020. 140 с
5. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають? Київ: Наш формат, 2022. 968 с

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України. URL:

www.me.gov.ua

2. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL:
www.bank.gov.ua

3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL:
www.ukrstat.gov.ua

4. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL:
<http://www.minfin.gov.ua>